

ЖИДАЧІВ — місто [Львівської області](#), райцентр. Знаходиться за 75 км від Івано-Франківська, за 62 км від обл. центру, за 30 км від м. Стрий, на правому березі р. Стрий, за 5 км від впадіння її в Дністер. Площа 13,4 км². Насел. 11 683 особи (2001, складає 103,6 % до 1989), переважно українці. Залізнична ст. Має автобусне сполучення з Львовом, Івано-Франківськом, Тернополем, Луцьком, містами Дрогобич, Трускавець, Моршин, Стрий Львів. обл. та Коломия, Калуш, Яремче Івано-Фр. обл. Через місто проходить автомагістраль Стрий-Тернопіль-Кіровоград-Знам'янка. Міста-партнери: Челядзь (Польща) і Вієсіте (Латвія). Вперше у писем. джерелах згадується 1164 під назвою Удеч. У документах 14–17 ст. назва міста звучить як Зудеч, Зудачів, Судачів, Зідачів, Сідачів, Зудечев тощо. У 1340-х рр. у складі Галичини захоплене Польщею. 1393 Ж. надано Магдебур. право, що сприяло його екон. розвитку. Було одним з найбільших міст Галичини, центром торгівлі сіллю. Його мешканці також займалися землеробством і ремісництвом. У 14 ст. в Ж. були 2 замки, фортифікації, 4 православ. церкви, римо-католич. костел, ринк. площа та дерев'яна ратуша. Жидачівці брали участь у Визв. війні під проводом Б. Хмельницького. 1708–18 тут діяв монастир Августинів, від 1727 до 2-ї світової війни — синагога (дерев'яна). Після 1-го поділу Польщі 1772 Ж. відійшов до Австрії (від 1867 — Австро-Угорщина). 1800 в Ж. засн. школу євр. рабинів, якою керував відомий теолог Г. Айхенштейн (нині його могила є місцем щоріч. паломництва євреїв з усього світу). У 2-й пол. 19 ст. у місті споруджено кам'яні приміщення повіт. суду, повіт. ради, 2 школи, 1889 завершено будівництво залізнич. колії Стрий-Ходорів. Від 1905 діяв осередок товариства «Просвіта» (голова — о. О. Левицький). Водночас існувала низка секцій і дочір. організацій «Маслосоюзу», ремісн. товариства «Зоря», «Сільського господаря», «Рідної школи», «Союзу українок», «Церковного братства», спортивного товариства «Сокіл», товариства тверезості «Відродження» тощо. 1918 — у межах кордонів ЗУНР, 1919–39 — Польщі, від 1939 — УРСР. Від

1919 — повіт. центр Станіслав. воєводства, від 1940 — райцентр Дрогоб., від 1959 — Львів. обл. Напередодні 2-ї світової війни тут мешкало 4200 осіб, з них українців — 1900, поляків — 1290, євреїв — 950. Під час нім.-фашист. окупації (3 липня 1941 — 1 серпня 1944) — у складі Ген. губ. Нацисти розстріляли 111, вивезли на примус. роботи до Німеччини 222 мешканці. 2001 Ж. занесено до переліку істор. насел. місць України. Нині у місті працюють ВАТ [«Жидачівський целюлозно-паперовий комбінат»](#) та «Жидачів. сирзавод». Функціонують 2 заг.-осв. школи, г-зія, профес. ліцей, 4 дитсадки, Центр творчості для дітей та молоді (зразк. ансамбль танцю «Барви Удеча», гурт «Визволитель»); Будинок культури «Папірник», Нар. дім, б-ка; поліклініка, лікарня, зубо-протезна лаб., СЕС; ДЮСШ; готель, відділ. 6-ти банків. Жін. ансамбль «Лілея», ансамбль танцю «Молодість», театр-студія «Відродження», оркестр нар. інструментів, вокал.-інструментал. гурт «Галичани», кінофотостудія мають звання «народний». Виходить г. «Удеч сьогодні». Реліг. громади: РКЦ (костел Успіння Діви Марії; пам'ятка архітектури, 1577), УГКЦ (церква Воскресіння Господнього, 1890, в ній зберігається чудотворна ікона Богоматері Втілення — Жидачів. Оранта 1406; церква св. Бориса і Гліба), УПЦ КП (церква Всіх Святих). Виявлено залишки давньорус. городища і замку 12–13 ст., поселення черняхів. культури. Серед ін. пам'яток культур. спадщини — палац. комплекс графа Скарбка (особняк, стайні, возівні, дерев'яний шпихлір 1769), комплекс залізнич. вокзалу (1898), будинок товариства «Сокіл» (нині Нар. дім, 1908), житл. будинок, будинки школи, суду, адм. корпус целюлозно-папер. комбінату (усі — поч. 20 ст.), повіт. староство (нині поліклініка, 1920). Встановлено пам'ятник Т. Шевченку, погруддя Б. Хмельницького, О. Партицького, пам'ятний знак М. Шашкевичу, меморіал воякам УПА та жертвам політ. репресій, насипано символічну могилу борців за волю України. Серед видат. уродженців — громад. діяч [В. Малинович](#), фотохудожник [Ю. Дорош](#), важкоатлет [А. Ґентош](#).

[В. Р. Янкевич](#)

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Жидачів / В. Р. Янклевич // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2009. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-19133>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).